



Funkcje mitów dawniej i dziś

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Marcin Napiórkowski, *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni?*, [w:] tegoż, *Mitologia współczesna. Relacje o poczynaniach i przygodach krajowców zamieszkałych w globalnej wiosce*, Warszawa 2013, s. 21–25.
- Źródło: Marcin Napiórkowski, *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni*, [w:] tegoż, *Mitologia współczesna. Relacje o poczynaniach i przygodach krajowców zamieszkałych*

w globalnej wiosce, Warszawa 2013, s. 15–32.

- Źródło: Szymon Cyprian Czupryński, *Przemiany mitów i mitologizacja w warunkach tworzenia się społeczeństwa pluralistycznego na przykładzie mieszkańców Białegostoku*, Białystok 2015, s. 9.
- Źródło: Władysław Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Warszawa 1987, s. 699.
- Źródło: Mircea Eliade, *Sacrum mit historia. Wybór esejów*, tłum. A. Tatkiewicz, Warszawa 1993, s. 109–110.



Funkcje mitów dawniej i dziś

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

Czy mity są opowieściami z przeszłości, przekazywanymi z pokolenia na pokolenie, które obrazują historię społeczeństw, utrwalają łączące je więzi, tworzą religie, normy i poglądy? Czy współczesne opowieści, krążące w masowym obiegu, które nie należą do sfery *sacrum*, ale mają wpływ na tworzenie ideologii i postaw politycznych, możemy także nazwać mitami? Jak kształtują nasz światopogląd? Czy służą wzmocnieniu naszej tożsamości kulturowej? Współczesne mity bywają narzędziem politycznej walki i wydaje się, że raczej dzielą, niż łączą. W pozornie racjonalnych debatach medialnych często zderzają się przeciwieź przekonania, oparte na przesłankach, które możemy uznać za mityczne.

Twoje cele

- Poznasz rodzaje mitów.
- Określisz tematykę mitów starożytnych, archaicznych i współczesnych.
- Porównasz funkcje mitów starożytnych i współczesnych.

- Na podstawie fragmentu eseju *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni* wyjaśnisz, czym jest współczesny mit.

Przeczytaj

Definicja mitu

Według Mircei Eliadego, filozofa, pisarza i religioznawcy, mit

” Mircea Eliade

Sacrum mit historia. Wybór esejów

opowiada jakąś historię sakralną, to znaczy prawdydarzenie, które dokonało się na początku czasu, *ab initio*. [...] Mit jest więc opowieścią o tym, co stało się *in illo tempore*, opowieścią o tym, co bogowie albo istoty ludzkie uczyniły na początku czasu; „powiedzieć mit” to znaczy obwieścić to, co stało się *ab origine*.

Źródło: Mircea Eliade, *Sacrum mit historia. Wybór esejów*, tłum. A. Tatarkiewicz, Warszawa 1993, s. 109–110.

Inną definicję zaproponował polski [leksykograf](#) Władysław Kopaliński (1907–2007), autor m.in. *Słownika wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych* oraz *Słownika mitów i tradycji kultury*. Z tego drugiego źródła pochodzi objaśnienie:

” Władysław Kopaliński

Słownik mitów i tradycji kultury

Mit – opowieść, zazwyczaj nieznanego pochodzenia, przynajmniej w części tradycyjna, pozornie relacjonująca wypadki historyczne, mające zazwyczaj służyć do wyjaśnienia jakichś zwyczajów, wierzeń, instytucji albo zjawisk naturalnych, zwłaszcza związanych z magią albo kultem, albo wierzeniami religijnymi [...]; historia, wierzenie, pogląd, uważane za prawdziwe przez członków jakiejś grupy, [...] chociaż są całkowicie bezpodstawne (tzw. mity społeczne)

Źródło: Władysław Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Warszawa 1987, s. 699.

Literaturoznawcy postrzegają mit jako wywodzącą się z tradycji ustnej i niemającą jednego autora określoną formę narracyjną. Może ona występować w utworach należących do różnych rodzajów literackich, a dotyczy postaci nadprzyrodzonych, działających w świecie według reguł nierespektujących zasad przyczynowo-skutkowych.

W klasycznej definicji psychologicznej mit jest zaś projekcją treści nieuświadomianych sobie przez człowieka i formą uzewnętrznienia pragnień tkwiących w danej jednostce, ale typowych dla ludzkości.



Cornelius van Poelenburgh, *Rada bogów*, ok. 1630

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Współczesne mity a kultura masowa

W starożytnej Grecji słowa *mythos* i *logos* były synonimami i oznaczały po prostu opowiadanie. Około VI wieku p.n.e. zaczęto je odróżniać: *logos* kojarzono z racjonalnym, logicznym, opartym na prawdzie dyskursem, zaś *mythos* odnosiło się do kategorii cudowności i wiązało z dyskursem fikcyjnym. Już w starożytności mit bywał więc rozumiany jako opowieść fikcyjna.

Szymon Cyprian Czupryński

” Przemiany mitów i mitologizacja w warunkach tworzenia się społeczeństwa pluralistycznego na przykładzie mieszkańców Białegostoku

W drugiej połowie XIX w. stało się (pojęcie mitu) synonimem historii nieprawdziwej, która nie ma racjonalnego uzasadnienia. W XX wieku pojęcie mitu zaczęło się poszerzać, najczęściej kojarzy się je z kanonem grecko-rzymskim, jednak w mowie potocznej oznacza przesąd, zmyśloną historię.

Wraz z rozwojem społeczeństwa i tworzeniem coraz to nowych mitów przestały one pełnić rolę wyjaśniających pochodzenie świata. Jednak nadal funkcjonowały w społeczeństwie. Pojawiły się inne mity, które różniły się znacznie od ich pierwotnych wzorców. Pierwszą zmianą było stopniowe wyjście ze sfery *sacrum* do sfery *profanum*. Był to długi proces. Mity przestały opowiadać historie powstania świata, działalność istot ponadnaturalnych, czy też świętych. Weszły do życia publicznego i zaczęły zwracać uwagę na życie codzienne, na problemy ówczesnych społeczeństw.

Źródło: Szymon Cyprian Czupryński, *Przemiany mitów i mitologizacja w warunkach tworzenia się społeczeństwa pluralistycznego na przykładzie mieszkańców Białegostoku*, Białystok 2015, s. 9.

Na przykład mity globalnego ocieplenia, dziury ozonowej, szkodliwości stosowania szczepionek, gwiazdnych wojen czy (zwłaszcza w Polsce) mit kresów wschodnich. Na ich rozprzestrzenianie się wielki wpływ mają środki masowej komunikacji, służące propagowaniu [kultury popularnej](#). Nabrało ono szczególnego znaczenia na przełomie XIX i XX wieku, wraz z przemianami społecznymi i pojawieniem się masowego odbiorcy. Jednym z „produktów” tej kultury są mity, a ich obecność można dostrzec nie tylko w tradycyjnych dziedzinach sztuki (literaturze, malarstwie, rzeźbie), ale też w filmie czy grach komputerowych, a także w publicystyce.

Mit jako sposób na tłumaczenie nieznanego

[Marcin Napiórkowski](#) w pracy zatytułowanej *Mitologia współczesna. Relacje o poczynaniach i przygodach krajołców zamieszkałych w globalnej wiosce* napisał:

” Marcin Napiórkowski

Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni?

Przywykliśmy do tego, by [...] rozumieć mit jako określony „gatunek literacki” opowiadający o losach bogów, herosów, czasach stworzenia świata i tak dalej. Oczywiście możemy przyjąć taką [optykę](#). Wówczas jednak nigdy nie będziemy mogli zajmować się mitami współczesnymi, bo takich mitów już dziś po prostu nie ma [...]. Ilekroć zatem [...] będziemy przyglądać się opowieściom, sama **praktyka opowiadania** będzie dla nas równie ważna jak treść historii. Pytać więc będziemy: kto, komu, w jakich okolicznościach, a przede wszystkim **dlaczego** opowiada mity. [...] **Otóż samo powtarzanie mitu stanowi ważną praktykę kulturową**. Krążenie opowieści jest [...] więziotwórcze i „sensotwórcze” [...]. Po drugie, [...] **myślenie racjonalne i myślenie mityczne** to dwa całkiem różne sposoby ujmowania rzeczywistości. Człowiek cywilizowany wyjaśnia świat według łatwych do zweryfikowania zasad intelektu [...]. **Nasz świat miałby być zatem światem bez mitów**. A jednak [...] nie sposób oprzeć się wrażeniu, że ta bezwzględna wiara w naszą racjonalność sama mogłaby okazać się... mitem, który budujemy, by podtrzymać własną tożsamość! [...] To prawda, że jako Ludzkość [...] rozumiemy więcej niż kiedykolwiek dotychczas. Każdy z osobna bez wątplenia wie jednak o otaczającym go świecie mniej niż starożytny Grek czy [mieszkaniec Trobriandów](#). Złamaliśmy wprowadzić kod DNA i zajrzeliśmy do kołyski wszechświata, by poznać tajemnicę jego narodzin, lecz kto z nas może powiedzieć o sobie, że rozumie kosmos czy choćby własne ciało? [...] Zaprojektowaliśmy samochody i komputery – kto jednak, wzięty z osobna, pojmuje, jak one działają?

[...] Patrząc na sprawy z tej strony, skłonny jestem zaryzykować stwierdzenie, że żyjemy w całkiem dobrym dla mitów czasie. Problem polega tylko na tym, że **własnych mitów się nie widzi. We własne mity się wierzy.** [...] Współczesna mitologia odpowiada więc na tę samą potrzebę, co jej szacowne starsze siostry – pragnienie zrozumienia świata i nadania mu sensu; posługuje się też podobnymi metodami – myśleniem za pomocą rzeczy, przedstawianiem zjawisk jednostkowych zamiast zasad ogólnych, anegdotyczną narracją wprowadzaną w miejsce teoretycznego wykładu... Jej przedmiot, materiał dla wyobraźni, stanowią najzwyklejsze rzeczy miejsca, postaci i rzeczy napotymane w obrębie codziennej krzątaniny. Na najgłębszym poziomie mit służy oswojeniu rzeczywistości: **wyjaśnia rzeczy nieznane przy użyciu znanych.**

Źródło: Marcin Napiórkowski, *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni?*, [w:] tegoż, *Mitologia współczesna. Relacje o poczynaniach i przygodach krajowców zamieszkałych w globalnej wiosce*, Warszawa 2013, s. 21–25.

” Marcin Napiórkowski

Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni

1.

Wydarzeniem, które sprawiło, że książka ta przybrała obecny kształt, stało się niespodziewane odkrycie „krążenia nakrętek”. A było to tak. Podczas zimowego wyjazdu narciarskiego znajoma zwróciła się do uczestników z prośbą, byśmy przekazywali jej plastikowe nakrętki po napojach. Dzięki wrzucaniu ich do specjalnych koszy można zebrać pieniądze na chore dzieci. Zabrzmiało to bardzo szlachetnie, muszę się jednak od razu przyznać, że odezwał się we mnie zdroworozsądkowy instynkt naukowca [...]. Niczym sokratejski [dajmonion](#), instynkt ów kazał mi zważyć w sprawczą moc gromadzonych nakrętek. [...] Jakież było moje zdziwienie, gdy po powrocie do Warszawy spostrzegłem, że kosze na nakrętki stoją praktycznie wszędzie [...]. Wątpliwości jednak szybko powróciły.

Postanowiłem więc skorzystać z najwyższego dobrodziejstwa racjonalnej techniki, jakim jest internet. Niestety, po wpisaniu w Google a hasła „o co chodzi ze zbieraniem nakrętek?” [...] okazuje się, że zamiast odpowiedzi znajdujemy dziesiątki stron, na których... inni użytkownicy zadają to samo pytanie! Odpowiedzi udzielane są znacznie rzadziej, w dodatku przez, delikatnie mówiąc, osoby niezbyt dobrze poinformowane. [...] Wielu użytkowników twierdzi, że za wózki, protezy i turnusy płacą konkretne firmy [...]. Nic z tych rzeczy. Sprawdzam: żadna firma nie przyznaje się do podobnych działań. [...] Może zatem leży to w czyimś interesie? [...] Może dopłacają do tego banki? Może zieloni? [...] Wspólnie z [Pawłem Dobrosielskim](#) [...] podjęliśmy próbę zbadania tego zjawiska [...].

To zadanie o charakterze detektywistycznym. Żeby wpaść na trop, musimy odnaleźć wypowiedź możliwie „źródłową”, to znaczy taką, która wydaje się pochodzić z pierwszej ręki. Potrzebujemy więc kogoś, kto naprawdę **robi coś** z nakrętkami, a nie tylko o tym **opowiada**. Podążając tym śladem, trafiamy [...] na interesującą informację. W wywiadzie [...] przedstawicielka jednej z fundacji mówi:

[...] Każda nakrętka się liczy. Za jedną dostajemy od firm zajmujących się recyklingiem 20 groszy. [...].

To nareszcie brzmi wiarygodnie – konkretne pieniądze na konkretny cel – i, co najważniejsze, jest to trop, który można zweryfikować. Wydaje się, że nie ma nic prostszego niż zdobyć niezbędne informacje wystarczy zadzwonić do firmy recyklingowej. [...] Otóż nasi rozmówcy faktycznie zajmowali się skupem nakrętek i faktycznie płacili 20 do 40 groszy. Z tym jednak, że nie za pojedynczą nakrętkę, ale za **kilogram!** Kilogram nakrętek... [...]. Ile czasu gospodarstwo

domowe potrzebuje na „wyprodukowanie” tylu nakrętek? Pół roku? Rok? Nawet zakładając maksymalną stawkę 40 groszy, okazuje się, że pojedyncza nakrętka to 0,00092 zł, czyli **dziewięć setnych (!) grosza**. [...]

Czy twierdzimy tu, że zbieranie nakrętek **nie ma sensu**? Wręcz przeciwnie! Nie jest skuteczne ekonomicznie ani ekologicznie, ale tym, czego z pewnością dostarcza wszystkim uczestnikom wymiany, jest właśnie **poczucie sensu**. [...] Nasze własne społeczeństwo przez krążenie nakrętek uczy dzieci [...] współczucia i ekologicznej odpowiedzialności, dając im szansę wyświadczenia realnego dobra. To jednak wcale nie zamyka sprawy, bo do postawienia pozostało jeszcze wiele fascynujących pytań! Dlaczego krążą akurat nakrętki? [...]

Wspólnie z Pawłem Dobrosielskim sformułowaliśmy wiele wyznaczników „[semantycznego potencjału](#)” nakrętek. Pierwszy z nich podsunął nam już jeden z rozmówców z firmy recyklingowej: wszystkie nakrętki są zrobione z jednego tworzywa i jest to inny rodzaj plastiku niż ten, z którego są butelki. Normalny człowiek nie posortuje w domu plastiku – a takie nakrętki: „to mu się nie pomyli”. „No i jeszcze – jak zauważył nasz informator – nakrętki są małe, łatwo się zbiera, każdy jakoś pamięta”. Wszystkie te „racjonalne” odpowiedzi [...] wyjaśniają, w jaki sposób nakrętki mogą łatwo wejść w obieg, nie odpowiadają jednak na podstawowe dla nas pytanie: dlaczego w ogóle jakiś obieg zostaje uruchomiony?

By lepiej zrozumieć ten mechanizm, [...] musimy sobie uświadamiać, że za naszym dobrobytem stoi jakaś olbrzymia, nieustannie wykonywana praca. A jednak na co dzień pozostaje ona ukryta przed

naszymi oczami. [...] Ktoś stworzył coca-colę i zadbał, by trafiła w nasze ręce. W ten sposób [...] powstała w świecie pewna nierównowaga: zaciągnęliśmy dług wobec anonimowego darczyńcy. Im dłuższa (i bardziej usłana trudnościami) podróż, tym większej wartości nabiera w jej trakcie dar i tym większe, zgodnie z zasadą wzajemności, staje się nasze zobowiązanie. [...] Czy jednak moment odkręcenia i wypicia coca-coli miałby być końcem historii? [...] Taki koniec produktu w akcie konsumpcji porównać moglibyśmy do śmierci. Całe to bogate, wszystkie te przygody, jakie butelka musiała przejść, by trafić w nasze ręce, miałyby się tak po prostu skończyć? Musi przecież istnieć jakieś **życie po śmierci** także dla towarów! Krążenie nakrętek jest bardzo dosłowną realizacją tego pragnienia. Wydaje się kuszące pomyśleć o nakrętce jako o swego rodzaju „duszy produktu”, która (uwolniona od ciała) krąży dalej w owym niepowstrzymanym obiegu, który doprowadził ją do naszych rąk. Krąży oczywiście po to, by powrócić – zamykając krąg wymiany – do owego anonimowego Innego [...]. Akt konsumpcji (śmierć produktu jako towaru) wyznacza tym razem początek drogi. Szlachetny gest konsumenta zachowującego nakrętkę jest więc odwróceniem kierunku obiegu początkiem procesu odpłaty czy wręcz **gestem odkupienia za grzech konsumpcji**.

Źródło: Marcin Napiórkowski, *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni*, [w:] tegoż, *Mitologia współczesna. Relacje o poczynaniach i przygodach krajowców zamieszkałych w globalnej wiosce*, Warszawa 2013, s. 15–32.

Słownik

dajmonion

(gr. *daimōn* – bóstwo, demon) – w filozofii starożytnej był to głos bóstwa, ostrzegawczy głos wewnętrzny, sumienie

kultura popularna

rozwijająca się od przełomu XIX i XX w. kultura nastawiona na masowego odbiorcę, przedstawiająca treści dopasowane do gustów „mas” w formie łatwo przyswajalnej i nakierowanej na dawanie rozrywki

optyka

sposób widzenia czegoś

semiotyka

(gr. *semeiotikos* – odnoszący się do znaku) – dziedzina wchodząca w zakres różnych nauk, m.in. logiki, językoznawstwa, psychologii, zajmująca się znakami i ich systemami

Schemat

Polecenie 1



Zapoznaj się ze schematem interaktywnym zawierającym informacje na temat mitów. Zwróć uwagę na te cechy, które odnoszą się także do mitów współczesnych. Wynotuj je.

Polecenie 2

Podaj inne przykłady mitów historycznych, narodowych, politycznych, regionalnych, ponadnarodowych niż te, które zostały zapisane na schemacie.

Źródło: Szymon Cyprian Czupryński, *Przemiany mitów i mitologizacja w warunkach tworzenia się społeczeństwa pluralistycznego na przykładzie mieszkańców Białegostoku*, Białystok 2015, s. 15.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:   

Ćwiczenie 1



Odwołując się do schematu interaktywnego, wymień rodzaje mitów współczesnych.

Ćwiczenie 2



Ćwiczenie 3



Zapoznaj się ze słownikowymi definicjami słów mitologizacja i demitologizacja, a następnie zaznacz poprawne dokończenie zdania.

” mitologizacja

1. «wprowadzanie do utworu elementów mitologicznych»
2. «przekształcanie czegoś w mit lub w legendę, tworzenie mitów wokół kogoś lub czegoś»

demitologizacja

1. «obalenie mitu związanego z jakąś postacią, rzeczą lub zjawiskiem»
2. «interpretacja tekstu Nowego Testamentu, dążąca do oddzielenia istotnej treści Słowa Bożego od mitów»

Źródło: *Słownik języka polskiego PWN*.

Ćwiczenie 4



Ćwiczenie 5



Odwołując się do tekstu Marcina Napiórkowskiego, podaj dwa argumenty uzasadniające, że zbieranie nakrętek jest jednym ze współczesnych mitów.

Ćwiczenie 6



Czy mitologizacja rzeczywistości zawiera cechy perswazji? Swoją odpowiedź uzasadnij.

Ćwiczenie 7



Wypisz dziedziny społecznego życia, w których najczęściej możemy się spotkać ze współczesnymi mitami.

Ćwiczenie 8



Napisz, w jaki sposób twoim zdaniem mit o nieetycznym zachowaniu się Polaków mieszkających i pracujących zagranicą wobec swoich rodaków może wpływać na to zachowanie?

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: Funkcje mitów dawniej i dziś

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;
- 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;

II. Kształcenie językowe.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście;
- 2) rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania;

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;

10) w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;

12) wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

8. posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;

9. wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;

Zakres rozszerzony

Teksty polecane do samokształcenia

10) Władysław Kopaliński, Słownik mitów i tradycji kultury;

Kształowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności.

Cele operacyjne. Uczeń:

- pozna rodzaje mitów;
- wyjaśni wieloznaczność terminu *mit*;
- określi tematykę mitów starożytnych, archaicznych i współczesnych;
- dokona analizy fragmentu eseju *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni*;
- na podstawie eseju wyjaśni, czym jest współczesny mit;
- określi funkcje mitów starożytnych i archaicznych;
- określi funkcje mitów współczesnych;
- porówna funkcje mitów współczesnych i dawnych.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Uczniowie zapoznają się z treściami w sekcji „Przeczytaj”.

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel inicjuje rozmowę wprowadzającą w temat lekcji.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel zadaje uczniom pytania:

Która z funkcji mitu nie dotyczy mitów współczesnych?

Uczniowie przypominają sobie część tekstu głównego zatytułowaną „Mit jako sposób na tłumaczenie nieznanego”. Odpowiedź powinna wskazywać na funkcję związaną z opowiadaniem o bogach i herosach.

- Które z funkcji przypisywanych przez badaczy mitom współczesnym wypełnia zjawisko opisane przez M. Napiórkowskiego?

Odpowiedź powinna wskazywać na fakt, że tekst M. Napiórkowskiego nie jest mitem, lecz przedstawia zjawisko, które ma cechy mitu.

2. Uczniowie zapoznają się z multimedium bazowym. Analizują schemat interaktywny i wykonują zamieszczone w tej sekcji polecenia. Po ich wykonaniu dzielą się swoimi spostrzeżeniami.
3. Wszyscy uczniowie wykonują ćwiczenia z sekcji „Sprawdź się”: 4, 5, 7, 8, 9 – wspólnie, na forum; 1, 2, 3, 6 – podczas cichej pracy, której wyniki nauczyciel omówi po zakończeniu pracy uczniów.

Faza podsumowująca:

1. Klasa zostaje podzielona na kilka grup. Każdy zespół tworzy tekst liczący co najmniej 100 słów, w którym przedstawi interpretację cytatu z eseju Marcina Napiórkowskiego *Dlaczego dzicy są dzicy, a my – racjonalni?*: „Problem polega tylko na tym, że własnych mitów się nie widzi”.

Praca domowa:

1. Korzystając z dowolnego źródła, zapoznaj się z konkretnym mitem funkcjonującym we współczesnym społeczeństwie, a następnie własnymi słowami opisz to zjawisko.

Materiały pomocnicze:

- Mircea Eliade, *Sacrum mit historia. Wybór esejów*, tłum. A. Tatarkiewicz, Warszawa 1993.
- Szymon Cyprian Czupryński, *Przemiany mitów i mitologizacja w warunkach tworzenia się społeczeństwa pluralistycznego na przykładzie mieszkańców Białegostoku*, Białystok 2015.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimediami z sekcji „Schemat”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.